

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 Rs 929380 25 Rev 2
Sarajevo, 12.08.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Svjetlana Milišić-Veličkovski, kao predsjednice vijeća, Mirsade Čaušević-Dučić i Jasminke Kubat kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja: 1. S.R. iz S., Ulica..., 2. Ž. K. iz P., Ulica..., 3. R. Š. iz S., Ulica..., 4. I. T. iz H. P., Ulica ..., 5. I. J. iz S., Ulica..., 6. J. R. iz S., Ulica..., 7. E. B. iz S., Ulica..., 8. M.M. iz S., Ulica..., koje zastupa punomoćnik Nedim Muhić, advokat iz Sarajeva, Ulica Radićeva broj 3., protiv tužene Federacije Bosne i Hercegovine, koju zastupa Federalno pravobranilaštvo, radi utvrđivanja diskriminacije iz oblasti rada i naknade štete, vrijednost spora 24.200,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Zenici broj: 04 0 Rs 014997 25 Rsž 2 od 24.01.2025. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 12.08.2025. godine donio je sljedeću:

P R E S U D U

Revizija se usvaja, drugostepena presuda preinačava, na način da se žalba tužene odbija i prvostepena presuda u pogledu odluke o isplati materijalne štete i troškova postupka potvrđuje.

Obavezuje se tužena da tužiteljima naknadi troškove revizijskog postupka u iznosu od 1.684,80 KM u roku od 30 dana, koji počinje teći prvog dana nakon dostave prepisa presude tuženoj.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 929380 21 Rs od 28.04.2023. godine odlučeno je: „Utvrdjuje se da je tuženi povrijedio prava tužilaca na jednako postupanje na radu i jednake naknade, na način da je prema tužiocima postupio različito u odnosu na druge radnike koji se nalaze u istoj ili sličnoj obavezi na pripravnost, a na način što tužiocima za obavljanje poslova radnog mjesta za koje je predviđena obavezna pripravnost nije propisao naknadu za pripravnost- dežuru.

Nalaže se tuženom da tužiocima naknadi materijalnu štetu u visini naknade na ime pripravnosti za period od 15.11.2019. godine do 04.08.2022. godine, u iznosima kako slijedi:

S.R. iznos od 4.528,30 KM; Ž.K. iznos od 4.378,86 KM; R.Š. iznos od 4.123,95 KM; I. T. iznos od 2.583,22 KM; I. J. iznos od 4.260,29 KM; J. R. iznos od 4.104,00 KM; E. B. iznos od 4.395,49 KM; M.M. iznos od 2.592,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 05.08.2022. godine do isplate, kao i da tužiocima naknadi troškove postupka u iznosu od 5.103,33 KM, a sve u roku od 15 dana.”

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Zenici broj: 04 0 Rs 014997 25 Rsž 2 od 24.01.2025 godine odlučeno je: “ Žalba se djelimično uvažava i prvostepena presuda preinačava u stavu 2. izreke u dijelu kojim je odlučeno o isplati naknade materijalne štete za sve tužitelje, kao i u odluci o troškovima parničnog postupka, tako da se nalaže tuženoj da tužiteljima naknadi materijalnu štetu u visini naknade na ime pripravnosti za period od

15.10.2021. godine do 04.08.2022. godine, u iznosima kako slijedi: S. R. iznos od 921, 60 KM; 2. Ž. K. iznos od 917,46 KM; 3. R.Š. iznos od 777,60 KM; 4. I.J. iznos od 883,60 KM; 5. J.R. iznos od 936,00 KM; 6. E.B. iznos od 921,60 KM; 7. M.M. iznos od 621,20 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 05.08.2022. godine do isplate, kao i da tužiteljima naknadi troškove postupka u iznosu od 3.643,35 KM, a sve u roku od 15 dana. U preostalom dijelu, odnosno preko dosuđenih iznosa tužbeni zahtjevi se odbijaju, dok se tužbeni zahtjev tužitelja I.T. u cijelosti odbija kao neosnovan. Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka na ime sastava odgovora na žalbu.“

Protiv drugostepene presude tužitelji su blagovremeno izjavili reviziju zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, drugostepena presuda preinači, na način da se žalba tužene odbije i prvostepena presuda potvrdi, uz naknadu troškova parničnog postupka, uvećanih za troškove sastava revizije u iznosu od 1.684,80 KM.

Tužena nije podnijela odgovor na reviziju.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga navedenih u reviziji, i po službenoj dužnosti u smislu člana 241. stav 1. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Revizija je osnovana.

Bez osnova je revizijski prigovor povrede parničnog postupka učinjene u postupku pred drugostepenim sudom. Revident, naime ukazuje na ovaj revizijski razlog ali u obrazloženju revizije ne navodi koje su to konkretne povrede parničnog postupka učinjene pred drugostepenim sudom. Kako je revizijski sud ovlašten voditi računa o povredama parničnog postupka jedino kada revident na takve povrede u reviziji određeno poziva (član 241. stav 1. Zakona o parničnom postupku), to ovaj revizijski razlog nije ostvaren.

Predmet ovog spora, u ovoj revizijskoj fazi, je zahtjev tužitelja da im tužena naknadi materijalnu štetu koja im je nastala za period od 15.11.2019. do 04.08.2022. godine zato što je tužena povrijedila njihovo pravo na jednako postupanje, time što je propustila propisati njihovo pravo na naknadu za dežurstvo odnosno pripravnost za rad, iako službenici i namještenici za taj oblik rada ostvaruju naknadu.

Iz činjeničnih utvrđenja nižestepenih sudova proizilazi:

- da tužitelji obnašaju funkcije sudija Kantonalnog suda u Sarajevu, da su raspoređeni na Krivično odjeljenje, kao i da u okviru svog rada obavljaju poseban oblik rada u vidu dežurstva,
- da im u utuženom periodu nije isplaćivana novčana naknada za rad u dežurstvu,
- da se zaposlenicima Kantonalnog suda koji rade na poslovima daktilografa za taj oblik rada isplaćuje naknada u iznosu od 2,00 KM, za svaki sat koji su proveli u pripravnosti,
- da je vještak ekonomske struke Elmedina Manso u nalazu i mišljenju od 18.10.2022. godine utvrdila visinu naknada obračunatih u visini od 2,00 KM za svaki sat dežurstva, na osnovu

¹ „Službene novine FBiH“ broj: 53/03,93/05 i 19/06, 98/15

rasporeda dežura od oktobra 2019. do aprila 2022. godine te utvrdila visinu naknada u ukupnom iznosu, i to: za S.R. u iznosu od 4.528,30 KM, za Ž.K. u iznosu od 4.378,86 KM, za R. Š. u iznosu od 4.123,95 KM, za I. T. u iznosu od 2.583,22 KM, za I. J. u iznosu od 4.260,29 KM, za J.R. u iznosu od 4.104,00 KM, za E. B. u iznosu od 4.395,49 KM i za M. M. u iznosu od 2.592,00 KM,

- da je Odlukom Ustavnog suda BiH broj: U-7/21 od 23.09.2021. godine² utvrđeno da Zakon o plaćama i drugim naknadama sudija i tužilaca FBiH, zbog toga što ne sadrži odredbe o naknadama na ime dežurstva/pripravnosti, nije u skladu sa članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i odredbama člana II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u vezi sa članom 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, članom 1. Protokola 12 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, pa da je naloženo Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine da, u skladu sa članom 61. stav (4) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, najkasnije u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja te odluke u Službenom glasniku BiH uskladi Zakon o plaćama i drugim naknadama sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine u pogledu naknada na ime dežurstva/pripravnosti sa članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i odredbama člana II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u vezi sa članom 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, članom 1. Protokola 12 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, te da je nakon Odluke broj: U-7/21 Ustavni sud BiH dana 06.07.2022. godine donio Rješenje o neizvršenju Odluke broj U-7/21³ kojim je utvrđeno da Parlament FBiH nije izvršio odluku Ustavnog suda broj U-7/21 od 23.09.2021. godine i određen je način izvršenja te odluke dok je ne izvrši Parlament Federacije Bosne i Hercegovine. Nakon toga, u Federaciji Bosne i Hercegovine je izmijenjen Zakon o plaćama i drugim naknadama sudija i tužilaca.

Na ovakvo utvrđeno činjenično stanje, prvostepeni sud je utvrdio da je tužena povrijedila prava tužitelja na jednako postupanje na radu i jednake naknade, pa je obavezao tuženu da tužiteljima isplati materijalnu štetu primjenom odredbi člana 12. stav 1. tačka c. Zakona o zabrani diskriminacije, te istu dosudio u visini koja je isplaćivana za pripravnost daktilografima, smatrajući da se radi o minimumu prava koja tužiteljima pripadaju.

Drugostepeni sud je odlučujući po žalbi tužene, svojom ranijom presudom broj 04 0 Rs 014997 23 Rsž od 05.10.2023. godine žalbu je odbio i prvostepenu presudu potvrdio.

Odlučujući po reviziji tužene, ovaj sud je presudom broj 65 0 Rs 929380 24 Rev od 10.12.2024. godine, reviziju djelimično usvojio, drugostepenu presudu u pogledu odluke o isplati materijalne štete ukinuo i predmet vratio drugostepenom sudu na ponovno suđenje, dok je u preostalom dijelu reviziju odbio.

Nakon ukidanja drugostepene presude od 05.10.2023. godine, Kantonalni sud u Zenici je osporenom presudom, saglasno uputi iz presude ovog suda od 10.12.2024. godine, žalbu tužene djelimično uvažio, prvostepenu presudu preinačio, tako što je tuženu obavezao da tužiteljima isplati materijalnu štetu za period od 15.10.2021. do 04.08.2022.godine, dok je preostali tužbeni zahtjev odbio. U obrazloženju presude naveo je da je primijenio pravilo o vremenskom djelovanju odluka ustavnih sudova kao i odredbe člana 61. Pravila Ustavnog suda,

² "Službeni glasnik" BiH br.63/21

³ "Službeni glasnik" BiH broj 49/22

te utvrdio da tužiteljima pripada pravo na naknadu materijalne štete za period od dana objavljivanja odluke Ustavnog suda broj U-7/21, to jest počev od 15.10.2021. do 04.08.2022. godine, dok u preostalom dijelu tužiteljima ne pripada pravo na isplatu materijalne štete. Stoga je tužbeni zahtjev za period od 15.11.2019. do 14.10.2021. godine odbio kao neosnovan.

U međuvremenu je, radi ujednačavanja postupanja ovog revizijskog suda, Građansko odjeljenje Vrhovnog suda Federacije BiH usvojilo na sjednici 09.07.2025. godine sljedeći zaključak: „Odluka Ustavnog suda BiH kojom je utvrđeno da zakon nije u skladu sa odredbom člana II. 4. Ustava BiH (nediskriminacija), ne isključuje pravo osobe koja smatra da je diskriminisana takvim postupanjem zakonodavca, da na osnovu odredaba Zakona o zabrani diskriminacije traži utvrđenje postojanja diskriminacije i u periodu prije donošenja odluke Ustavnog suda BiH, kao i naknadu štete zbog tako učinjene diskriminacije.“

U skladu sa navedenim, po stavu ovog suda, osnovani su navodi revidenta da nije pravni osnov za odlučivanje o osnovanosti tužbenog zahtjeva u konkretnoj pravnoj stvari Odluka Ustavnog suda BiH broj: U-7/21, već Zakon o zabrani diskriminacije, pa da tužiteljima pripada pravo na isplatu materijalne štete za cijeli sporni period. Shodno navedenom, pitanje retroaktivnog dejstva odluka Ustavnog suda BiH u konkretnom slučaju nije od značaja. (Ovakav pravni stav izražen u presudi Vrhovnog suda FBiH od 65 0 Rs 929380 25 Rev 2 od 12.08.2025. godine)

Naime, nadležnost redovnih sudova u sporovima za zaštitu od diskriminacije propisana je odredbom člana 11. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije. Odredbom člana 1. stav 2. tog zakona utvrđuju se odgovornosti i obaveze zakonodavne, sudske i izvršne vlasti u Bosni i Hercegovini, kao i pravnih lica i pojedinaca koji vrše javna ovlaštenja, da svojim djelovanjem omoguće zaštitu, promoviranje i stvaranje uslova za jednako postupanje. Odredbom člana 5. istog zakona propisano je da se zakonske mjere i radnje neće smatrati diskriminacijskim kada se svode na nepovoljno razlikovanje ili različito postupanje ako su zasnovane na objektivnoj i razumnoj opravdanosti, dok je odredbom člana 6. tog zakona predviđeno da se taj zakon primjenjuje na postupanje svih javnih tijela na nivou države, entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, općinskih institucija i tijela, te pravnih lica s javnim ovlaštenjima, kao i na postupanje svih pravnih i fizičkih lica. Iz navedenih zakonskih odredaba, dakle, proizilazi da se odgovornosti i obaveze koje proizlaze iz Zakona o zabrani diskriminacije odnose i na zakonodavnu vlast, kao i da predmet tužbe u postupcima pred redovnim sudovima za zaštitu od diskriminacije mogu biti i zakonske mjere, odnosno postupanje ili propust zakonodavca.

Kako je u postupku koji je prethodio donošenju pobijane presude utvrđeno da je postupanje tužene u odnosu na tužitelje diskriminirajuće, to tužiteljima, shodno članu 12. stav 1. tačka c. Zakona o zabrani diskriminacije, pripada pravo na naknadu materijalne štete prouzrokovane takvim postupanjem. Materijalna šteta se ogleda u izgubljenoj dobiti u visini koja odgovara naknadi za dežurstva koja bi tužiteljima bila isplaćena da nije bilo diskriminatornog postupanja tužene.

Naime, iz činjeničnih utvrđenja nižestepenih sudova proizilazi da tužitelji potražuju isplatu materijalne štete u vidu isplate naknade za dežurstva, koja nije bila propisana do donošenja izmjena Zakona o plaćama i drugim naknadama sudija i tužitelja. I po stavu ovog suda, vrijednosni parametar od 2,00 KM koji je uzet za obračun materijalne štete tužitelja u ovoj pravnoj stvari iz Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike u organima državne službe Kantona Sarajevo, nije proizvoljan. Vrijedonosni parametar upravo predstavlja iznos za koji su tužitelji materijalno oštećeni propuštanjem tužene da donese propise po pitanju

naknade za rad u dežurstvima. Visina materijalne štete utvrđena je nalazom i mišljenjem vještaka finansijske struke, pa tužiteljima pripada pravo na isplatu za period od 15.11.2019. do 04.08.2022. godine u iznosima, kako je to utvrdio prvostepeni sud.

Imajući u vidu navedeno, ovaj sud je ocijenio da je ostvaren revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava, pa je na osnovu odredbe člana 250. stav 1. ZPP odlučio da reviziju usvoji i drugostepenu presudu preinači, tako što je žalbu tužene odbio i prvostepenu presudu potvrdio.

Prema odredbi iz člana 397. stav 2. ZPP, kada sud preinači odluku protiv koje je podnesen pravni lijek, odlučit će o troškovima cijelog postupka. Preinačenjem drugostepene presude tužitelji su u cijelosti uspjeli u sporu. U prvostepenoj presudi tužiteljima su pravilno dosuđeni troškovi u iznosu od 5.103,33 KM, koje je prvostepeni sud odredio primjenom odredbi člana 386. stav 1. i 387. stav 2. ZPP-a. Uz dosuđene troškove u prvostepenoj presudi, tužiteljima pripadaju i troškovi na ime sastava revizije sačinjene po advokatu, pa je ovaj sud primjenom citiranih odredbi ZPP, obavezao tuženu da tužiteljima naknadi troškove za sastav revizije u iznosu od 1.684,80 KM, a rok za izvršenje određen je primjenom člana 179. stav 1. ZPP-a.

Predsjednica vijeća
Svjetlana Milišić-Veličkovski, s.r.